- **Dr Krzysztof Mordyński, Muzeum Warszawy**
- **Czy socrealizm może być dziedzictwem? MDM i spory o pamięć powojennej Warszawy**
- **Czwartek 10.12.2026, 11.30-13.00**
- **AUDITORIUM MAXIMUM, sala C, Kampus Główny UW**

Przez dekady dominowało w polskiej historii sztuki przekonanie, że socrealizm był kierunkiem miernym artystycznie i użytkowo. Nie pojawił się on bowiem w Polsce w sposób naturalny jako wynik refleksji, odczuć czy potrzeb środowiska twórców, został natomiast narzucony przez komunistyczne władze z powodów politycznych w najgorszym okresie stalinizmu. A jednak mimo tego, że polscy twórcy byli zniewoleni wymogami doktryny i zagubieni wśród jej niejasnych wskazań, potrafili stworzyć dzieła wartościowe i interesujące, które bez wątpienia możemy nazwać dziedzictwem.

Zagadnienie to zamierzam zanalizować na przykładzie Marszałkowskiej Dzielnicy Mieszkaniowej (MDM), osiedla uważanego za symbol socrealizmu. Dyskurs na temat MDM naświetlał prawie wyłącznie jego polityczną rolę, a nową zabudowę rozpatrywano przede wszystkim pod kątem zmian, które wprowadziła w dawną tkankę miasta. Prawie zupełnie nierozpoznane zostały tematy wartości planu urbanistycznego, koncepcji funkcjonalnych rozwiązań komunikacyjnych i użytkowych, integralnego podejścia do przestrzeni miejskiej, a problemy rzeźb architektonicznych, mozaik, detali kamiennych i metaloplastycznych ograniczono jedynie do przesłania propagandowego.

Upływ czasu pozwalający spojrzeć na dziedzictwo socrealizmu z większym dystansem umożliwia odrzucenie interpretacji dzieł epoki jedynie w kategoriach politycznych komunikatów, a tym samym ułatwia refleksję na temat wartości estetycznych i funkcjonalnych, które w dziełach chcieli zawrzeć twórcy.

Link do ZOOM oraz archiwum seminariów EUROREG: https://www.euroreg.uw.edu.pl/pl/seminaria